

Ecologisch onderzoek

Achtervang Breda huurwoningen in deelgebied
A, C en D

WonenBredburg

Ecologisch onderzoek

Achtervang Breda huurwoningen in deelgebied A, C en D

WonenBreburch

In opdracht van	WonenBreburch Joannes van Oisterwijkstraat 35 5041 AB Tilburg
Contactpersoon	Dhr. Rob van der Hout
Telefoon	06 29087744
E-mail	r.vanderhout@wonenbreburch.nl
Datum	1 oktober 2024
Rapportagenummer	NIRP20240164
Hoofdkantoor	NatuurInclusief B.V. Korenbree 23A 7271 LH Borculo 0545 723032 info@natuurinclusief.nl www.natuurinclusief.nl
Opsteller	Annemiek Dijk
Telefoon	0545-723032
E-mail	annemiekdijk@natuurinclusief.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

NatuurInclusief B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van NatuurInclusief B.V.; opdrachtgever vrijwaart NatuurInclusief B.V. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/ of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en NatuurInclusief B.V., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Leeswijzer	5
2 Onderzoekslocatie	6
2.1 Beschrijving onderzoekslocatie	6
2.2 Geplande ingreep	7
3 Onderzoeksmethode	9
3.1 Huismusonderzoek	9
3.2 Gierzwaluwonderzoek	9
3.3 Vleermuisonderzoek	11
4 Resultaten	15
4.1 Huismusonderzoek	15
4.2 Gierzwaluwonderzoek	17
4.3 Vleermuisonderzoek	20
Gewone dwergvleermuis - <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	20
5 Effectenbeoordeling	24
5.1 Effecten op beschermde soorten	24
Huismusonderzoek	24
Gierzwaluwonderzoek	24
Vleermuisonderzoek	24
5.2 Kans op overtreding	24
5.3 Vrijstellingsmogelijkheden	25
5.4 Zorgplicht	25
5.5 Noodzaak omgevingsvergunning	25
6 Conclusie + aanbeveling	26
Literatuur	27
Bijlage 1 Wettelijk kader	28

Samenvatting

WonenBreburch is voornemens alle 135 huurwoningen in het betreffende plangebied te renoveren. Het betreft de gehele buitenschil inclusief het dak pakket van de woningen. De groenstructuren zullen onaangetast blijven.

Door Tritium Advies is er in april 2022 een quickscan beschermde soorten voor dit projectgebied uitgevoerd. Aanvullend is er onderzoek uitgevoerd naar gebouwbewonende vleermuissoorten, huismus en gierzwaluw. Na het afwijzen van een vergunningsaanvraag dient in het kader van de Omgevingswet het aanvullend onderzoek met andere onderzoeksinspanningen opnieuw te worden uitgevoerd. WonenBreburch B.V., heeft Natuurinclusief B.V. ingeschakeld om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren naar deze soorten. In deze rapportage zijn de resultaten beschreven van het onderzoek betreffende alleen de huurwoningen in het plangebied.

Binnen het plangebied zijn 11 zomerverblijfplaatsen, 1 kraamverblijfplaats en 10 paarterritoria van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hiervan valt 1 zomerverblijfplaats, het kraamverblijf en 10 paarterritoria onder het dak van de huurwoningen. Het kan niet uitgesloten worden dat de aangetroffen paarterritoria verbonden zijn aan een paarverblijfplaats in de bebouwing. Dit betekent dat er van uitgegaan wordt dat er in totaal 12 verblijfplaatsen van vleermuizen (1 zomerverblijfplaatsen, 1 kraamverblijfplaats en 10 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis) aanwezig zijn in de te renoveren bebouwing. Het plangebied is geen onderdeel van een essentieel foerageergebied en er zijn geen essentiële vliegroutes aangetroffen.

Binnen het plangebied zijn tevens 9 gierzwaluwnesten aangetroffen, waarvan er 6 verbonden zijn aan de betreffende huurwoningen. Daarnaast zijn er ook 39 huismusverblijfplaatsen aangetroffen waarvan er 5 verbonden zijn aan de betreffende huurwoningen.

De geplande werkzaamheden resulteren in het vernietigen of verstoren van verblijfplaatsen van huismussen, vleermuizen en gierzwaluwen. Er worden met de voorgenomen werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden. Daarom is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij de provincie Noord-Brabant en zijn aanvullende en compenserende maatregelen noodzakelijk.

Ook geldt onder de Omgevingswet de zorgplicht. De zorgplicht stelt dat effecten redelijkerwijs zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan moeten worden gemaakt. De specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal) vraagt om nadelige gevolgen op in het wild levende dieren en planten te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

1 Inleiding

WonenBreburch is voornemens om alle 135 huurwoningen in het betreffende plangebied te renoveren. Het betreft de gehele buitenschil inclusief het dak pakket van de woningen. De groenstructuren zullen hierbij onaangetaast blijven.

De Wet natuurbescherming (nu Omgevingswet) verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen aanwezige beschermde plant- of diersoorten en groei- of verblijfplaats aantasten. Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk geschikt is voor gebouwbewonende vleermuizen, huismus en gierwaluw. Aanvullend is er onderzoek uitgevoerd naar deze soorten. Na het afwijzen van een vergunningsaanvraag dient in het kader van de Omgevingswet het aanvullend onderzoek met andere onderzoeksinspanningen opnieuw te worden uitgevoerd. WonenBreburch B.V., heeft NatuurInclusief B.V. ingeschakeld om aanvullend ecologisch onderzoek uit te voeren naar deze soorten. In deze rapportage zijn de resultaten beschreven van het onderzoek.

Beschermde vleermuizen vallen onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn in de Wet natuurbescherming (art. 3.5 en 3.10 Wnb), nu Omgevingswet Soorten art. 11.446 Bal (Hrl IV, Bern I+II en Bonn I). Vogelsoorten zoals gierwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd volgens het beschermingsregime Vogelrichtlijn in de Wet Natuurbescherming (art. 3.1 Wnb), nu Omgevingswet Vogelsoorten art 11.37 Bal (art. 1 Vrl). Hieruit volgend heeft NatuurInclusief dan ook in meerdere periodes in 2024 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de bovengenoemde soorten.

Voorliggende rapportage betreft een overzicht met de resultaten van het onderzoek en een aanbeveling voor vervolgstappen.

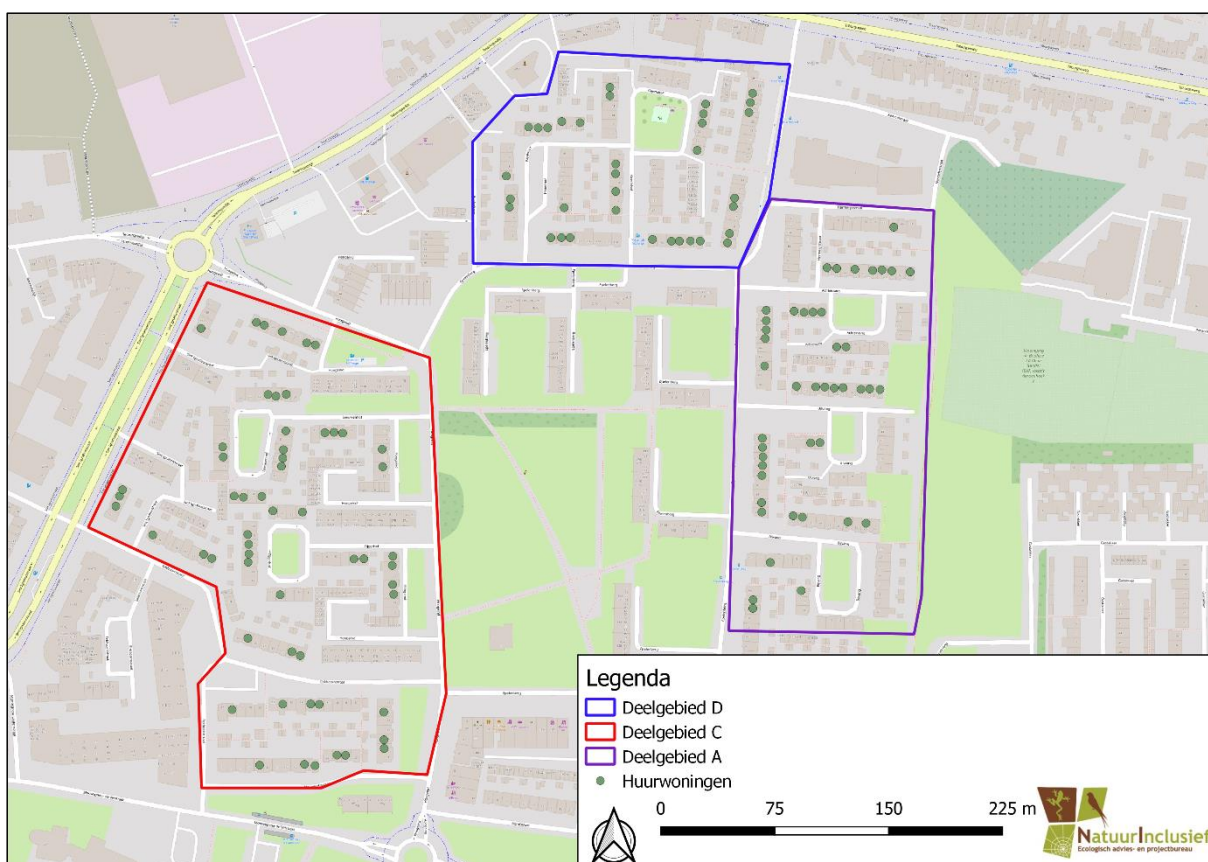
1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt omschreven hoe de onderzoekslocatie eruitziet, hoe deze momenteel gebruikt wordt en wat de opdrachtgever van plan is in het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 3 bespreekt de onderzoeksmethodiek. Hoofdstuk 4 geeft de resultaten weer en in hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten beschreven. In hoofdstuk 6 wordt de rapportage afgesloten met de conclusie en aanbevelingen.

2 Onderzoekslocatie

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

Het plangebied betreft alle 135 huurwoningen binnen de projectgrenzen aan de Achtervang, Bijvang, Eekhoornstraat, Epelenberg, Geertshof, Giraffestraat, Hermelijnstraat, Hoogeind, Leeuwenhof, Naundorffstraat, Papenhof, St. Ignatiusstraat, Tijgerhof en Uitvang te Breda, gemeente Breda in de provincie Noord-Brabant. Het middelpunt van het plangebied bevat de coördinaten N 51.592095, E 4.807863. Het plangebied bestaat uit ééngezinswoningen uit 1960. De woonwijken bestaan uit particuliere woningen met tuinen, appartementencomplexen, winkels, openbare plantsoenen, parken en infrastructuur. In figuur 1 is het plangebied met de betreffende huurwoningen op een topografische kaart weergegeven en in figuur 2 is een impressie van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1 Begrenzing onderzoeksgebied en de verschillende deelgebieden

Figuur 2 Impressie plangebied en directe omgeving

2.2 Geplande ingreep

WonenBreburch is voornemens om alle 135 huurwoningen binnen het plangebied te renoveren. De werkzaamheden zullen bestaan uit het renoveren/vervangen van de gehele buitenschil en het dak pakket van de woningen. Voor een impressie van de gerenoveerde woningen zie figuur 3. De groenstructuren in het plangebied en de directe omgeving zullen behouden blijven.

Figuur 3 Impressie van de gerenoveerde woningen

3 Onderzoeksmethode

3.1 Huismusonderzoek

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd middels twee veldbezoeken tussen 1 april - 15 mei, tenminste 10 dagen na elkaar. Tenminste één ronde moet in de ochtend worden uitgevoerd en een onderzoeksrondte duurt minimaal één uur. Huismussen zijn het meest actief tussen zonsopkomst en de late ochtend. De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens voor huismus gunstige weersomstandigheden (droog, windkracht ≤ 4 Bft.).

De huismus is een opportunistische soort en maakt voor nestgelegenheid veel gebruik van menselijke bebouwing. Naast nestgelegenheid hebben huismussen behoefte aan schuilplaatsen in bijvoorbeeld groenblijvende struiken, drinkwater, open grond voor het nemen van zandbaden en voldoende voedsel binnen een straal van 300 meter van de broedplaats. Tijdens de veldbezoeken wordt de aanwezigheid van (nesten van) huismussen in het plangebied onderzocht door zingende mannetjes te inventariseren. Er wordt ook gelet op nest-indicerend gedrag zoals, met nest materiaal of voedsel in de snavel in- en uitvliegende mussen. Daarnaast is er gelet op de aanwezigheid van essentieel leefgebied zoals rustplaatsen en foerageergebied.

De veldbezoeken vonden plaats in de periode april mei 2024 conform het Kennisdocument Huismus. De veldbezoeken zijn door 2 persoon uitgevoerd. Zie tabel 1 voor de specificaties van de bezoeken.

Tabel 1. Data uitgevoerde veldbezoeken huismusonderzoek

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Aantal personen	Temperatuur ($\pm$, °C)	Windkracht (Bft.)	Bewolking
22 april 2024	08:30 - 10:30 uur	Nestplaatsen	2	6	2	Licht bewolkt
9 mei 2024	08:00 - 10:00 uur	Nestplaatsen	2	8	1	Onbewolkt

3.2 Gierzwaluwonderzoek

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd middels drie veldbezoeken, waarvan twee tussen 15 mei - 15 juli en één na 1 juli conform het Kennisdocument Gierzwaluw. Hiervoor is het plangebied opgedeeld in 34 deelgebieden. Twee van de drie rondes zijn uitgevoerd voorafgaand aan het vleermuisonderzoek. De derde ronde is los uitgevoerd. Tussen de rondes zat tenminste 10 dagen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd tijdens voor gierzwaluwen gunstige weersomstandigheden (droog, windkracht ≤ 4 Bft.). Een ronde duurt van 1 uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang. De veldbezoeken zijn per deelgebied door 1 persoon uitgevoerd.

In Nederland zijn gierzwaluwen voor nesten volledig afhankelijk van ruimtes in gebouwen. Tijdens de broedperiode foerageren gierzwaluwen in het algemeen binnen een straal van 8 kilometer rond de broedplaats, veelal hoog in de lucht. Tijdens de veldbezoeken is de aanwezigheid van (nesten van) gierzwaluwen onderzocht door in- en uitvliegende dieren te inventariseren. Ook is er gelet op gierende dieren en roepende jongen.

De veldbezoeken vonden plaats in de periode mei - juli 2024. Zie tabel 2 voor de specificaties van de bezoeken.

Tabel 2. Data uitgevoerde veldbezoeken gierzwaluwonderzoek

Datum	Deelgebied	Tijdstip	Temperatuur (±, °C)	Windkracht (Bft.)	Bewolking
23 mei 2024	24, 25, 26	20:40 – 22:10	14	1	Onbewolkt, droog
27 mei 2024	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11	20:45 – 22:45	15	1	Zwaar bewolkt, droog
28 mei 2024	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	20:46 – 22:46	15	3	Bewolkt, droog
29 mei 2024	2, 23, 28, 29	20:47 - 22:47	14	2	Bewolkt
30 mei 2024	1, 3, 30	20:48 – 22:48	14	3	Licht bewolkt
31 mei 2024	31, 32, 33, 34	20:50 – 22:50	14	2	Onbewolkt, droog
4 juni 2024	24, 25, 26	20:54 - 22:54	20	5	Onbewolkt, droog
7 juni 2024	5, 6	20:57 - 22:57	13	2	Onbewolkt, droog
8 juni 2024	4, 7	20:57 - 22:57	13	1	Onbewolkt, droog
11 juni 2024	8, 9, 10, 11, 12, 13, 30, 31, 32, 33, 34	21:00 - 23:00	13	1	Onbewolkt, droog
12 juni 2024	12, 14, 21, 22, 23	21:00 - 23:00	14	2	Licht bewolkt, droog
13 juni 2024	15, 16, 17, 18, 19, 20	20:57 - 22:57	17	2	Licht bewolkt, droog
14 juni 2024	27, 28, 29	21:00 - 23:00	16	2	Bewolkt, droog
17 juni 2024	1	21:03 – 23:03	19	2	Bewolkt, droog
19 juni 2024	3	21:03 – 23:03	17	3	Licht bewolkt, droog
20 juni 2024	2	21:04 – 23:04	17	2	Licht bewolkt, droog
1 juli 2024	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	21:03 – 23:03	18	3	Bewolkt, droog
2 juli 2024	8, 9, 10, 11, 12, 14	21:03 – 23:03	13	2	Bewolkt, droog
3 juli 2024	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21	21:02 – 23:02	15	3	Licht bewolkt, lichte neerslag
4 juli 2024	13, 23	21:02 – 23:02	18	2	Bewolkt, droog
5 juli 2024	24, 25	21:01 – 23:01	18	2	Bewolkt, droog

6 juli 2024	26, 27	21:01 – 23:01	16	3	Bewolkt, licht neerslag
7 juli 2024	22, 28, 29, 30	21:00 – 23:00	16	1	Bewolkt, droog
8 juli 2024	31, 32, 33, 34	21:00 – 23:00	19	2	Bewolkt, droog

3.3 Vleermuisonderzoek

De onderzoekslocatie is onderzocht tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden (droog, windkracht ≤ 4 Bft.). De methodiek van het inventariseren is bepaald aan de hand van de soort specifieke kennisdocumenten van BIJ12 en het Vleermuisprotocol 2021 opgesteld door Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereeniging en de Gegevensautoriteit Natuur.

Om gedurende het onderzoek voldoende overzicht te houden zijn de bestaande deelgebieden A, C en D opgedeeld in sub deelgebieden tijdens het zomer- en kraamonderzoek. Tijdens het paaronderzoek is het plangebied opgedeeld in 4 deelgebieden. Het zomer- en kraamonderzoek en het paaronderzoek is per sub deelgebied door één persoon uitgevoerd. Gedurende het aanvullend vleermuisonderzoek zijn er 5 veldbezoeken uitgevoerd. Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd in de zomer- en kraamperiode (15 mei - 15 augustus) en twee veldbezoeken in de paarperiode (15 augustus - 1 oktober), zie tabel 3 voor de specificaties van de bezoeken.

Het onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen bestaat uit 5 onderzoeksrondes in de periode 1 april - 1 oktober. De rondes worden uitgevoerd in de zomer-, kraam- en paarperiode. In de zomer- en kraamperiode zijn 1 ochtendronde in de zomerperiode (1 april - 15 augustus) en 2 avond rondes in de kraamperiode (15 mei - 15 juli) door 1 persoon uitgevoerd. Een onderzoeksrondte duurt 3 uur en start vanaf zonsondergang (avondronde) of 2 uur voor zonsopkomst (ochtendronde). In de paarperiode (15 augustus - 1 oktober) zijn twee avond rondes door 1 persoon uitgevoerd in grotere deelgebieden. De onderzoeksrondes in deze periode duren 2 uur en starten één uur na zonsondergang. Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens het, door het bevoegd gezag goedgekeurde, vleermuisprotocol 2021. Het projectgebied is ingedeeld in 34 sub deelgebieden voor het zomer- en kraamonderzoek en in 4 deelgebieden voor het paaronderzoek, zie figuur 4 en figuur 5.

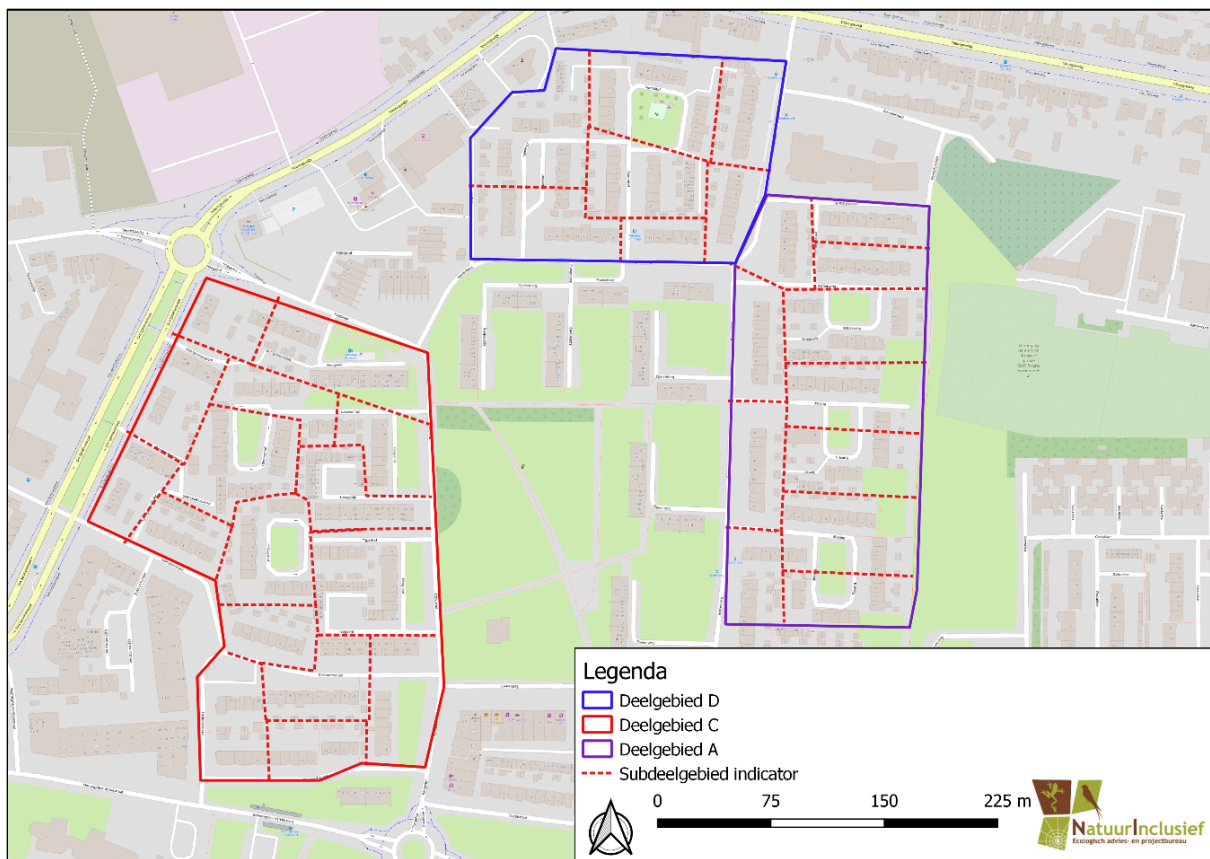
Tijdens het zomer- en kraamonderzoek is gekeken naar in- en uitvliegende dieren. Het onderzoek heeft plaats gevonden tijdens het uit- of invliegtijdstip van vleermuizen, respectievelijk rond zonsondergang en -opkomst. Tijdens het paaronderzoek is gekeken naar de balts- en paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden vanaf één uur na zonsondergang. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson M500-384 en een warmtebeeldcamera. De opgenomen geluiden zijn, indien dat noodzakelijk was, geanalyseerd met specifieke software, zoals BatExplorer, versie 2.1.7.0.

Tabel 3. Data uitgevoerde veldbezoeken vleermuisonderzoek

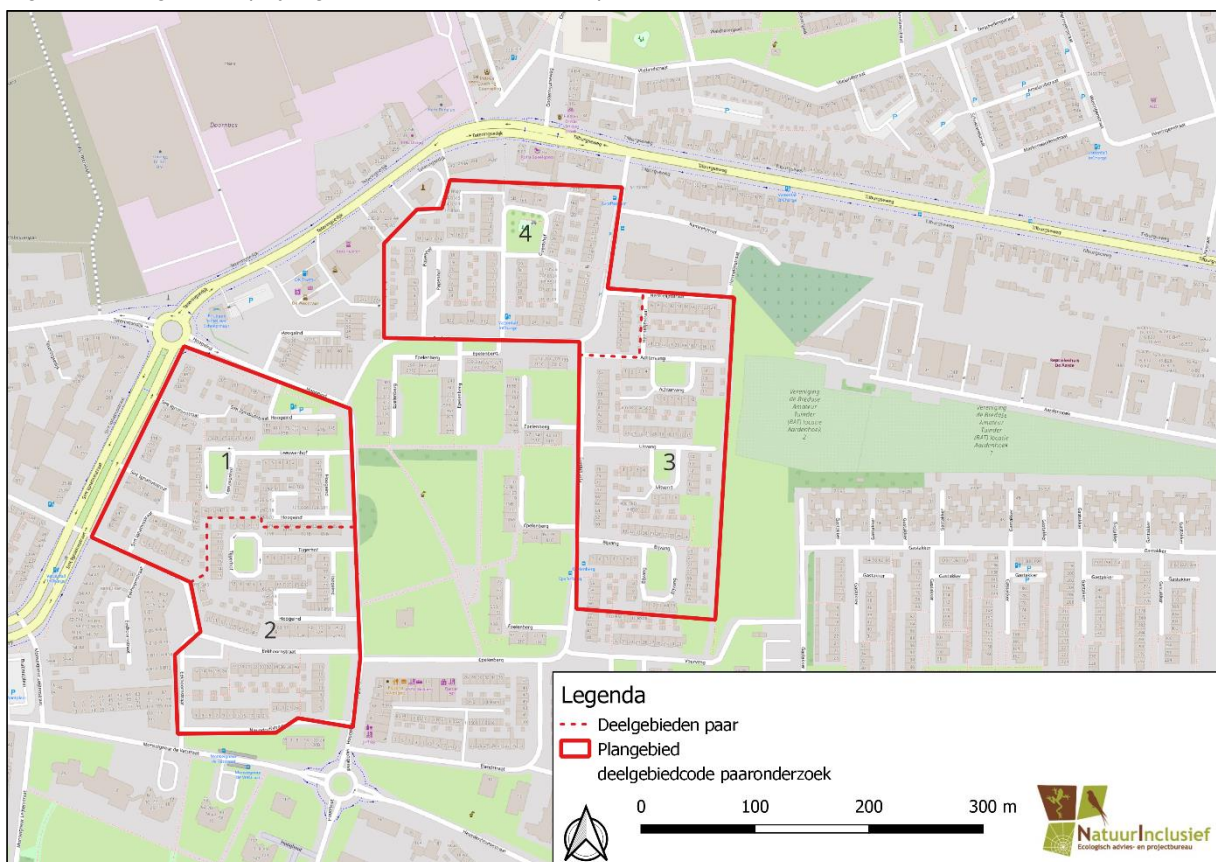
Datum	Deelgebied	Tijdstip	Type onderzoek	Temperatuur (±, °C)	Windkracht (Bft.)	Bewolking
23 mei 2024	24, 25 en 26	21:40 – 00:40	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	14	1	Onbewolkt
27 mei 2024	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11	21:45 – 00:45	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	1	Zwaar bewolkt

28 mei 2024	12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	21:46 – 00:46	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	3	Licht bewolkt
29 mei 2024	2, 3, 23, 27, 28 en 29	21:47 – 00:47	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	14	2	Licht bewolkt
30 mei 2024	1 en 30	21:48 – 00:48	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	14	3	Licht bewolkt
31 mei 2024	31, 32, 33 en 34	21:50 – 00:50	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	14	2	Onbewolkt
12 juni 2024	1	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	8	2	Bewolkt
13 juni 2024	2	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	8	1	Licht bewolkt
14 juni 2024	3, 32, 33 en 34	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	13	2	Zwaar bewolkt
16 juni 2024	10	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	11	2	Licht bewolkt
17 juni 2024	4, 5, 6, 7, 8, 9 en 13	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	2	Licht bewolkt
18 juni 2024	11	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	2	Zwaar bewolkt
20 juni 2024	12, 14, 16 en 29	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	2	Bewolkt
21 juni 2024	15 en 30	03:20 - 05:20	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	2	Bewolkt
22 juni 2024	17 en 18	03:21 - 05:21	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	2	Licht bewolkt
23 juni 2024	21, 22 en 23	03:21 - 05:21	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	1	Onbewolkt

24 juni 2024	20 en 24	03:21 - 05:21	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	11	2	Licht bewolkt
28 juni 2024	25, 26, 27 en 31	03:23 - 05:23	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	16	2	Bewolkt
30 juni 2024	28	03:25 - 05:25	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	17	2	Zwaar bewolkt
1 juli 2024	19, 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7	03:25 - 05:25	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	2	Onbewolkt
2 juli 2024	8, 9, 10, 11, 12 en 14	22:03 – 01:03	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	2	Bewolkt
3 juli 2024	15, 16, 17, 18, 19, 20 en 21	22:02 – 01:02	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	15	3	Licht bewolkt
4 juli 2024	13 en 23	22:02 – 01:02	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	18	2	Bewolkt
5 juli 2024	24 en 25	22:01 – 01:01	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	18	2	Bewolkt
6 juli 2024	26 en 27	22:01 – 01:01	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	16	3	Bewolkt
7 juli 2024	22, 28, 29 en 30	22:00 – 01:00	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	16	0	Bewolkt
8 juli 2024	31, 32, 33 en 34	22:00 – 01:00	Zomerverblijfplaatsen Kraamverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	18	2	Bewolkt
24 augustus 2024	1, 2, 3 en 4	21:43 – 00:43	Paarverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	16	2	Licht bewolkt
14 september 2024	1, 2, 3 en 4	20:57- 23:57	Paarverblijfplaatsen Vliegroutes Foerageergebieden	12	1	Licht bewolkt

Figuur 4 Indeling van het projectgebied in de zomer- en kraamperiode

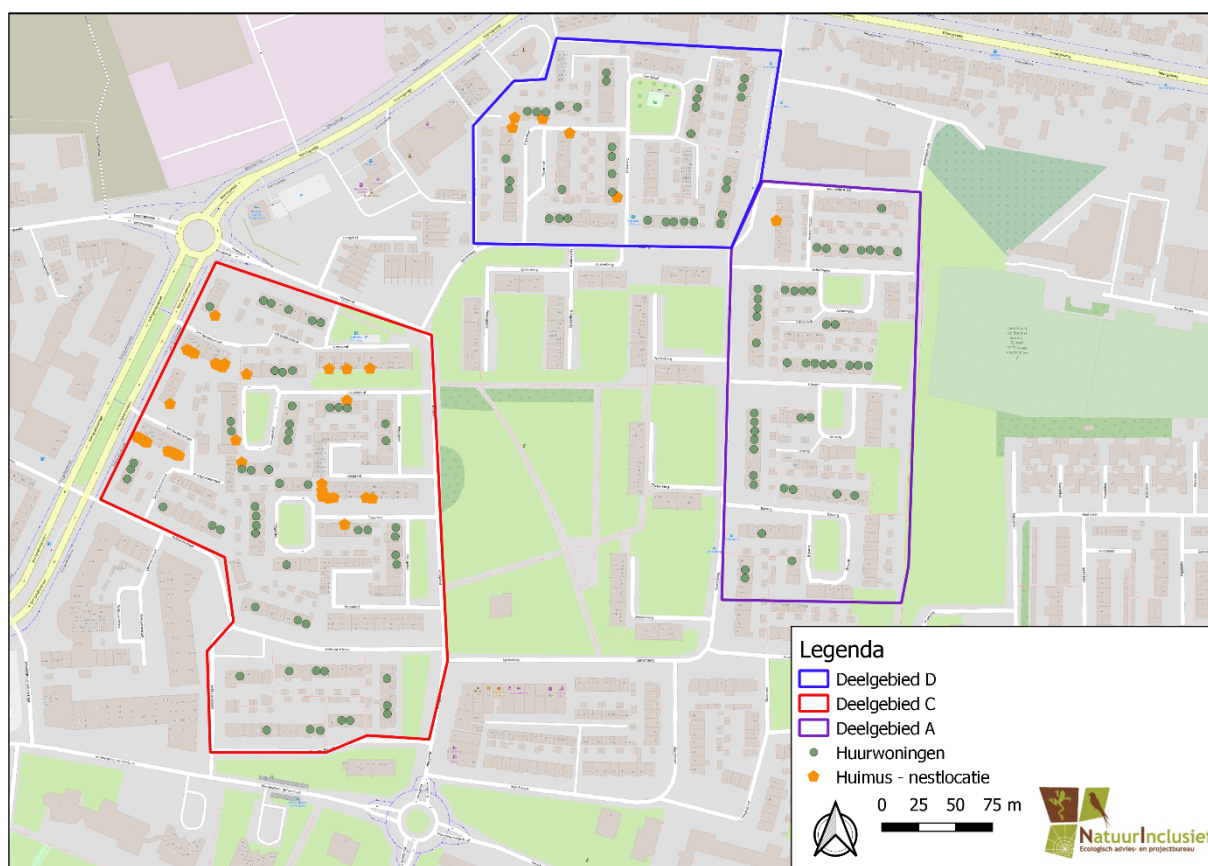
Figuur 5 indeling van het projectgebied in de paarperiode

4 Resultaten

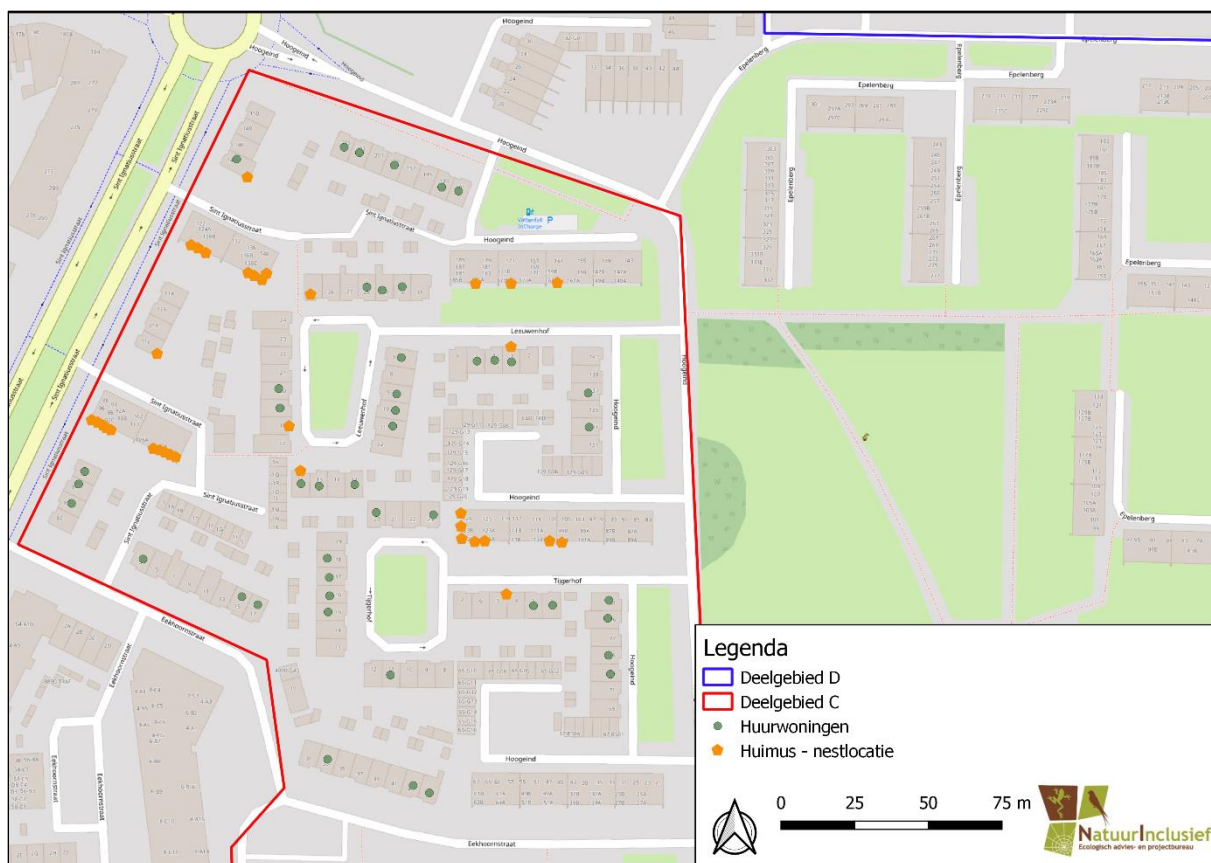
4.1 Huismusonderzoek

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd middels twee veldbezoeken waarbij de aanwezigheid van (nesten van) huismus in het plangebied zijn onderzocht.

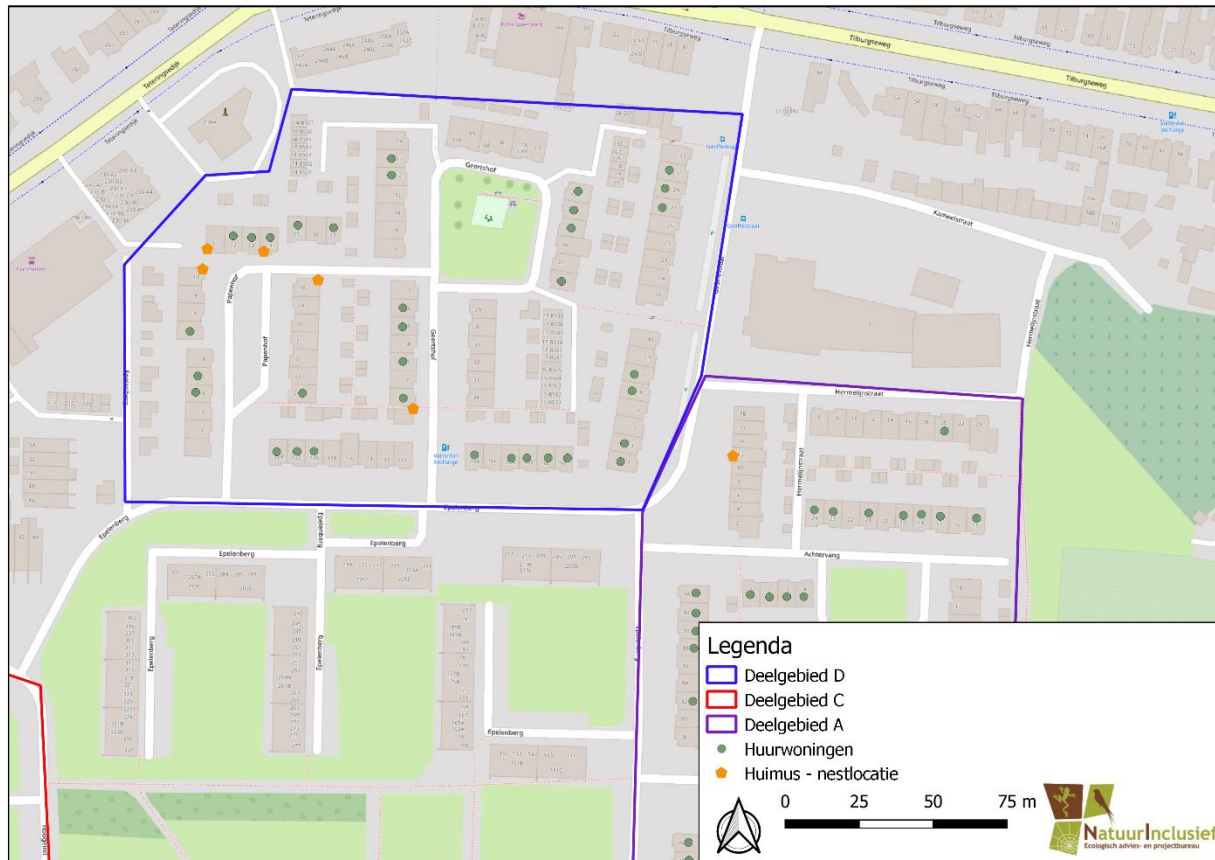
Tijdens de veldbezoeken op 22 april 2024 en 9 mei 2024 zijn vele huismussen waargenomen in en rond het projectgebied. In totaal zijn er binnen het plangebied 39 nesten met zekerheid vastgesteld tijdens beide onderzoeksrondes. Van deze nesten zijn er 5 verbonden aan de betreffende huurwoningen. Zie figuur 6, 7 en 8 voor een overzicht van de locaties en figuur 9 voor foto's van enkele nestlocaties.

Figuur 6 Overzichtkaart van alle nestlocaties van huismus

Figuur 7 Overzichtskaart van nestlocaties van huismus in de huurwoningen ten westen van het plangebied

Figuur 8 Overzichtskaart van nestlocaties van huismus in de huurwoningen ten noorden van het plangebied

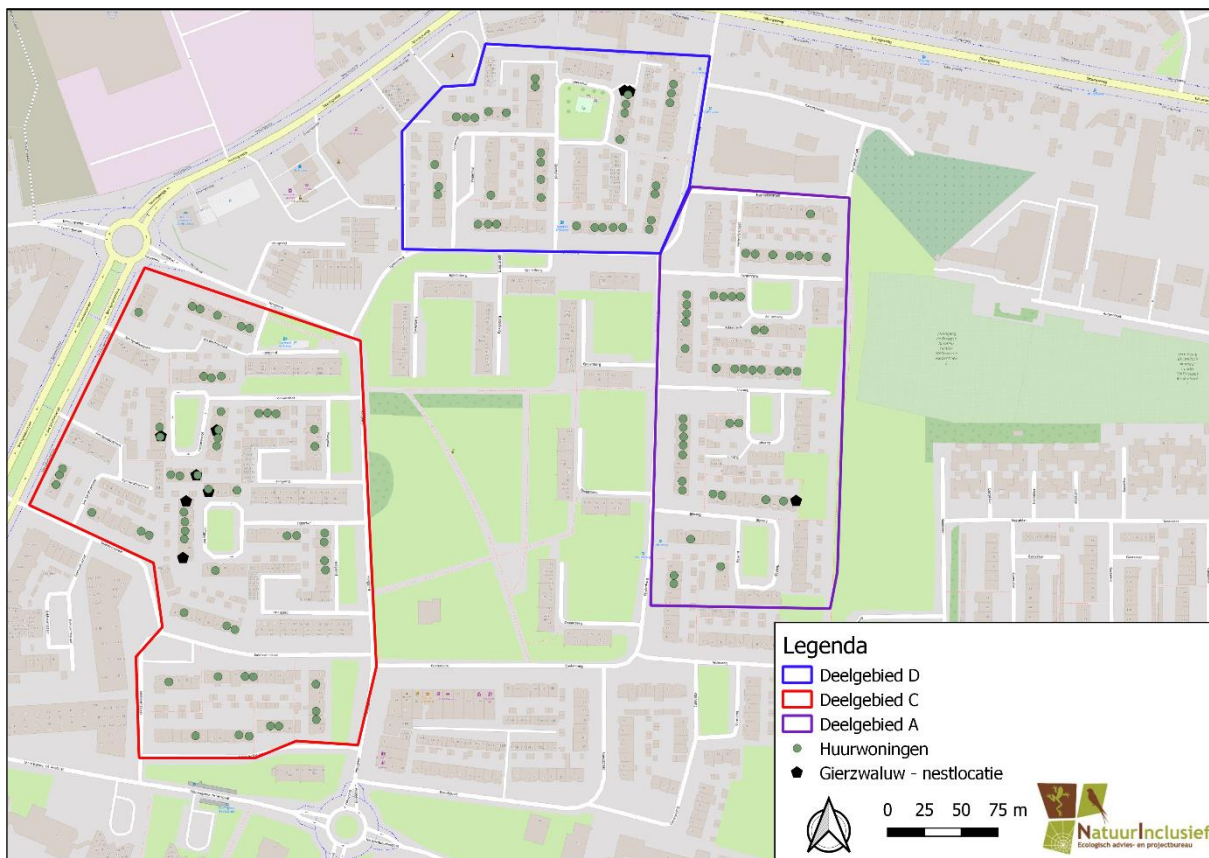

Figuur 9 Indicatie van nestlocaties van huismussen binnen het plangebied (gele cirkels)

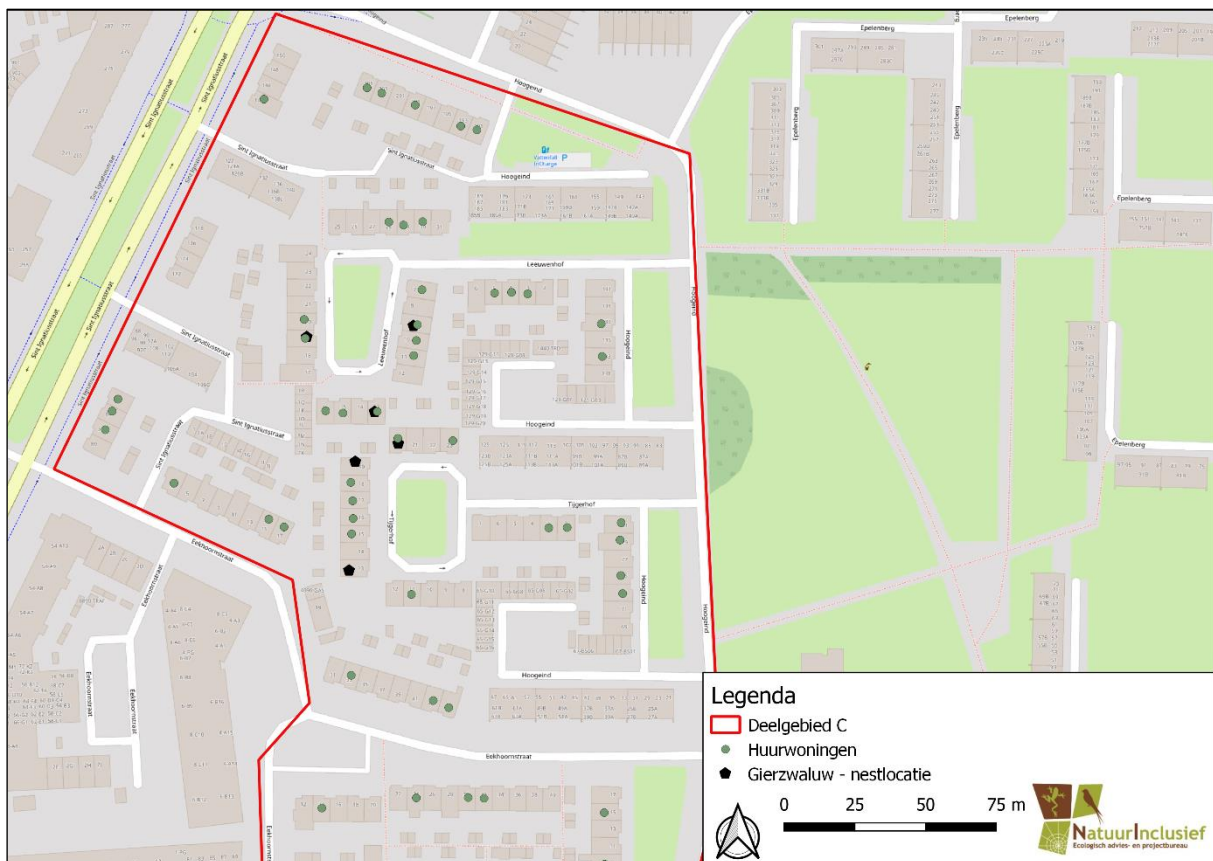
4.2 Gierzwaluwonderzoek

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd middels drie veldbezoeken per deelgebied, waarbij de aanwezigheid van (nesten van) gierzwaluw in het plangebied zijn onderzocht. Twee onderzoeken zijn gecombineerd met vleermuis onderzoeksrondes.

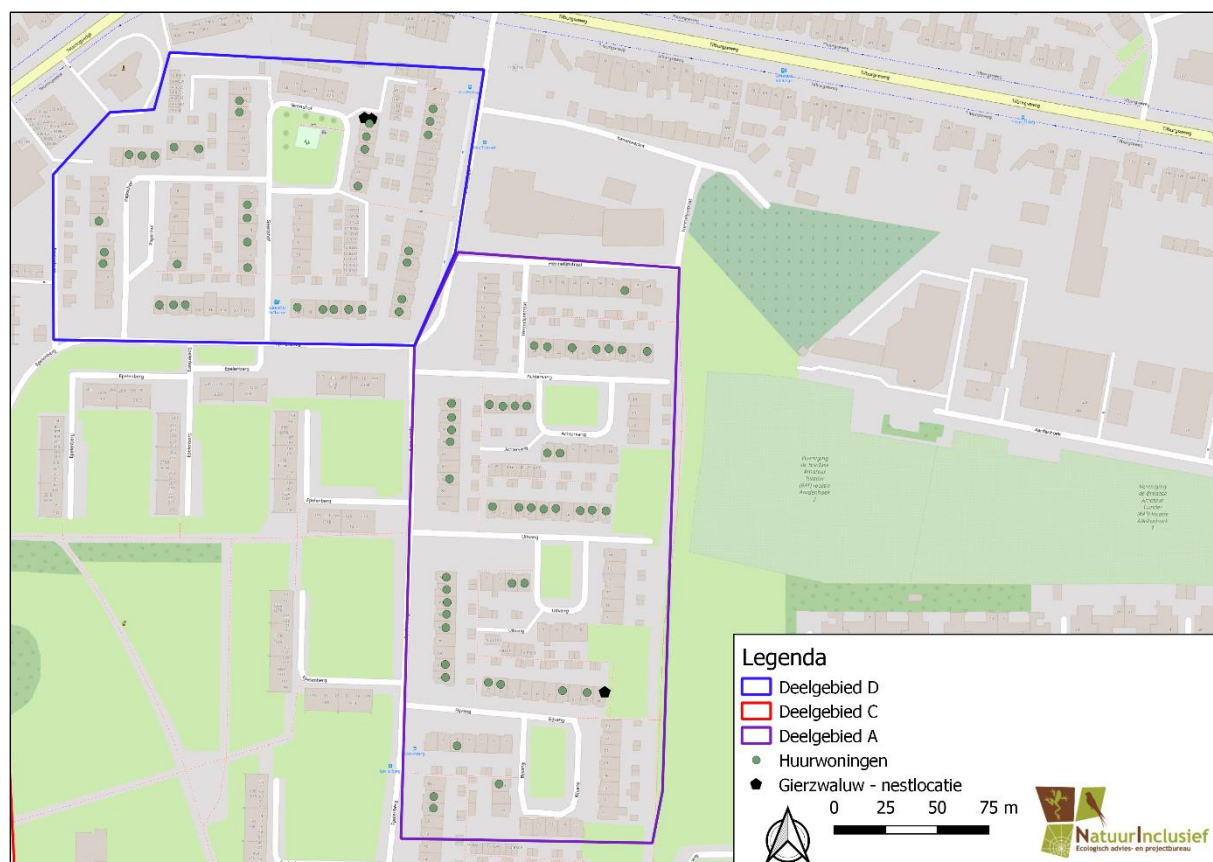
Tijdens de veldbezoeken op zijn met regelmaat gierzwaluwen waargenomen in en rond het projectgebied. In totaal zijn er 9 verblijfplaatsen met zekerheid vastgesteld tijdens de verschillende onderzoeksrondes, waarvan er 6 verblijfplaatsen in de betreffende huurwoningen zitten. Zie figuur 10, 11 en 12 voor een overzichtskaart van de locaties en figuur 13 voor een indicatie van de nestenlocaties aan de gebouwen.

Figuur 10 Locaties van alle aangetroffen gierzwaluwnesten

Figuur 11 Overzichtskaart van nestlocaties van gierzwaluw in de huurwoningen ten westen van het plangebied

Figuur 12 Overzichtskaart van de nestlocaties van gierzwaluwen in de huurwoningen ten noorden van het plangebied

Figuur 13 Indicatie van nesten van gierzwaluwen (rode cirkels)

4.3 Vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn 11 zomerverblijfplaatsen, 1 kraamverblijfplaats en 10 paarterritoria van gewone dwergvleermuis aangetroffen in het projectgebied, waarvan 1 zomerverblijfplaats en het kraamverblijfplaats verbonden zijn aan de huurwoningen. Omdat paarverblijven binnen de aangetroffen paarterritoria niet kunnen worden uitgesloten, zijn in totaal zijn 10 paarverblijfplaatsen aanwezig van gewone dwergvleermuis. Laatvlieger is meerdere rondes een enkele keer overvliegend of kort foeragerend waargenomen maar had geen binding met het projectgebied. Ook is een enkele keer een overvliegende rosse vleermuis aangetroffen. Deze soort had geen binding met het projectgebied. Laatvlieger en rosse vleermuis worden daarom niet verder besproken in de resultaten.

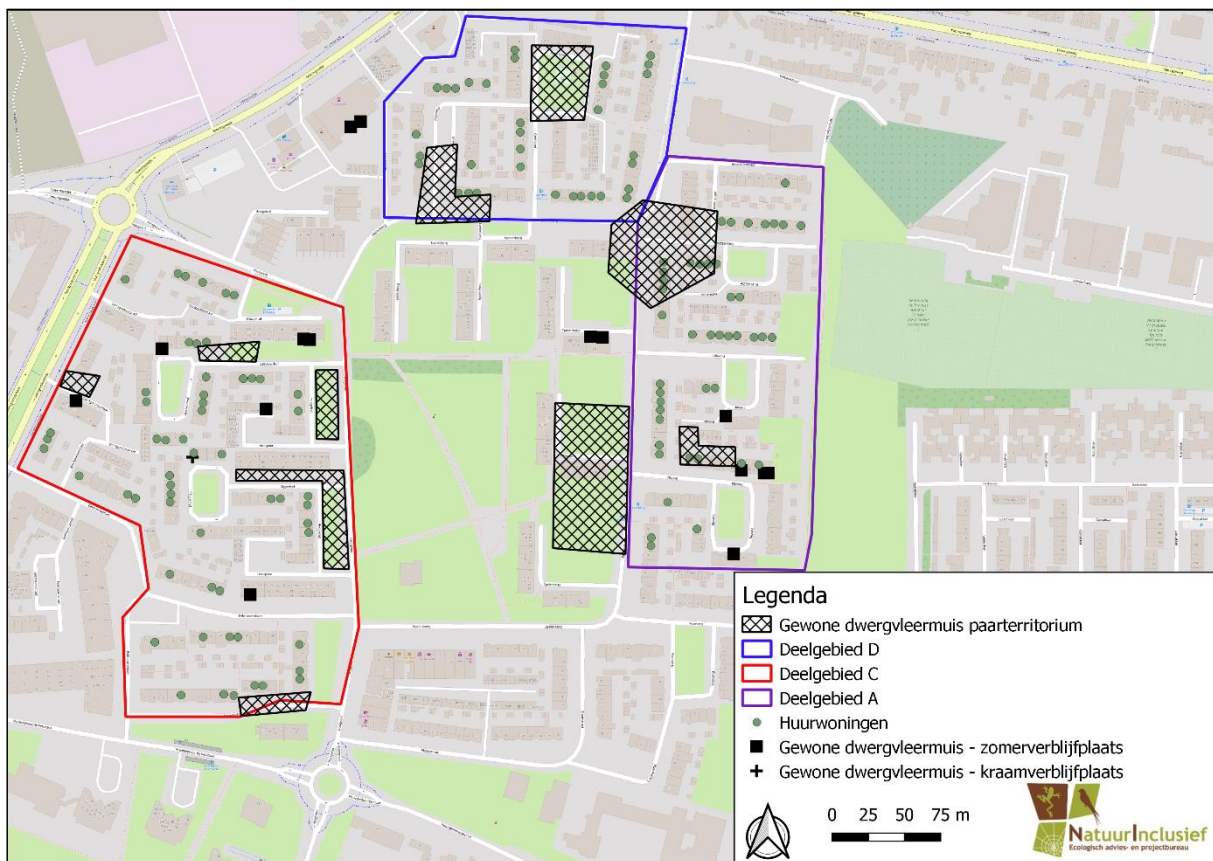
Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland. Deze kleine bruin gekleurde vleermuis is een flexibele soort die zowel in gesloten als open landschappen, van stadcentra tot op het platteland voorkomt. De soort is een echt gebouwbewonende soort waarbij hij een voorkeur heeft voor spleetvormige holten in spouwmuren, achter gevelbekleding en onder daken. In de kraam- en winterperiode kan het aantal dieren bij elkaar variëren van enkele tientallen tot tweehonderd dieren. Foerageren doet de gewone dwergvleermuis vaak langs lijnvormige structuren van de opgaande vegetatie, langs bosranden, de bebouwing, bij water maar daarnaast ook vaak in tuinen en rond straatlantaarns.

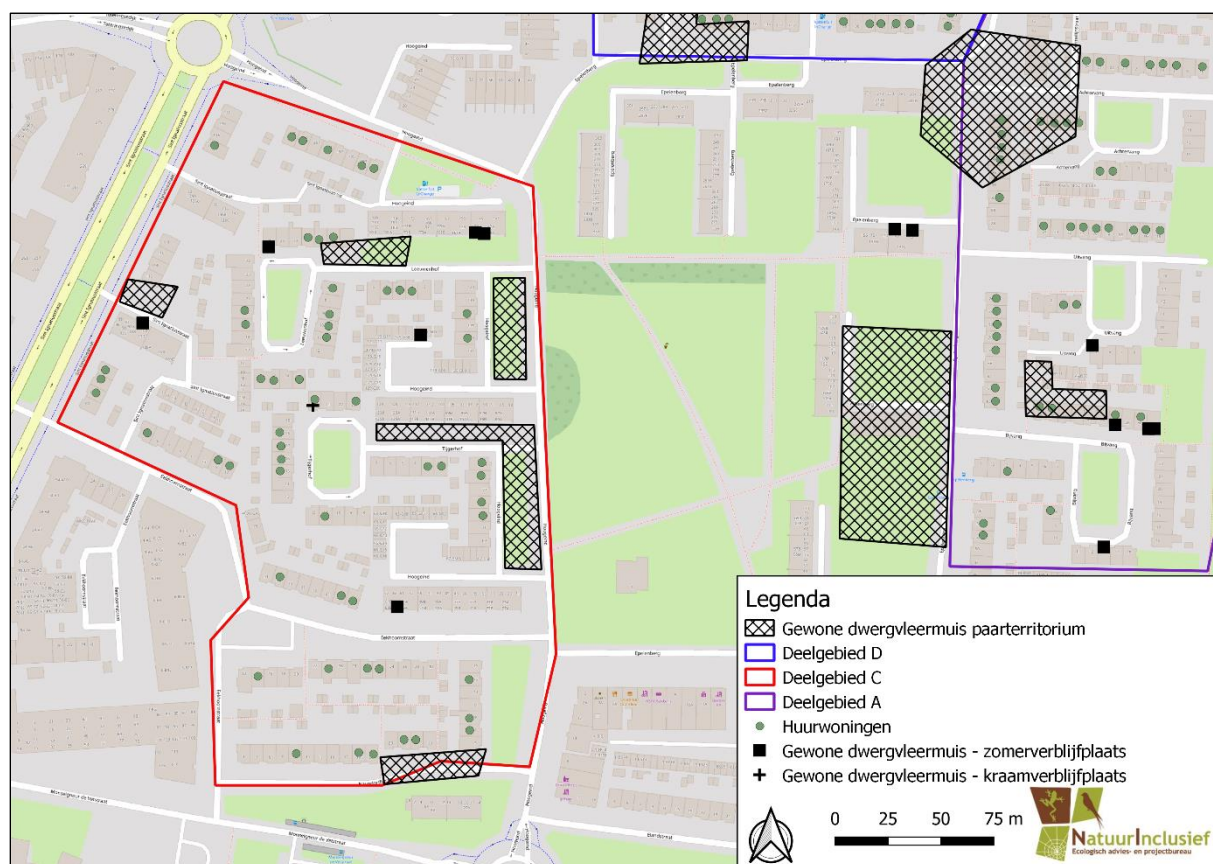
Tijdens de veldbezoeken is de gewone dwergvleermuis de soort die het meest in- en rond de onderzoekslocatie is aangetroffen. Het gaat hierbij om één tot vijf individuen per bezoek. De soort is zowel foeragerend, overvliegend als baltsend waargenomen.

Verblijfplaatsen

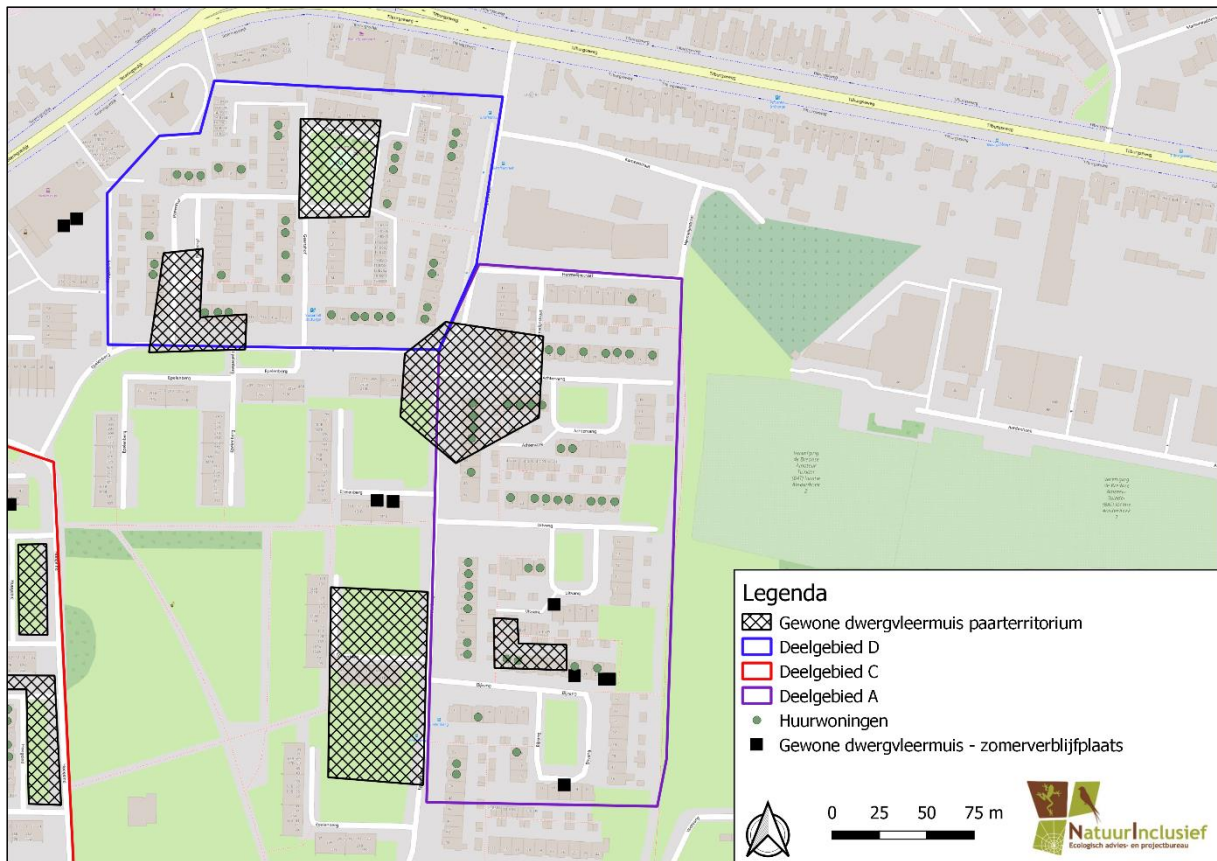
Er zijn verspreid over het plangebied 11 zomerverblijfplaatsen, waarvan 1 verbonden aan de betreffende huurwoningen met zekerheid vastgesteld. Daarbij is er een kraamverblijfplaats aangetroffen. Er zijn in totaal 10 paarterritoria vastgesteld. Omdat de verblijfplaats van deze baltsende dieren vaak in de buurt ligt van het paarterritoria, gaan we uit van 10 paarverblijven in het projectgebied. Echter zijn de exacte locaties hiervan onbekend. Zie figuur 14, 15 en 16 voor de soortenkaart van gewone dwergvleermuis en figuur 17 voor een indicatie van de verblijfplaatsen.

Figuur 14 Totale soortenkaart gewone dwergvleermuis

Figuur 15 Overzichtskaart van de verblijfplaatsen in huurwoningen van gewone dwergvleermuis in het westen van het plangebied

Figuur 16 Overzichtskaart van de verblijfplaatsen in huurwoningen van gewone dwergvleermuis in het oosten van het plangebied

Figuur 17 Indicatie van verblijfplaatsen van vleermuizen (blauwe cirkels)

Foerageergebieden en vliegroutes

Gedurende bijna alle rondes zijn passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De vleermuizen gebruikten bij elke onderzoeksrondte niet constant dezelfde vliegroute. De verscheidenheid aan vliegroutes suggereert dat in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn en de vliegroutes binnen het plangebied dan ook niet van essentieel belang zijn. Ook zijn er tijdens het merendeel van de rondes foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Voornamelijk rond het groen in de straten. Hierbij ging het om 1 tot maximaal 3 individuen op dezelfde locatie en bleven deze niet de gehele avond aanwezig. Dit suggereert dat er in de directe omgeving alternatieve foerageerplekken zijn waar de dieren later in de avond naar toe verplaatsen. Dit maakt de aangetroffen foerageerplekken niet van essentieel belang. Daarbij worden de groenelementen tijdens de werkzaamheden niet aangetast waardoor deze beschikbaar blijven als foerageergebied.

5 Effectenbeoordeling

5.1 Effecten op beschermde soorten

Huismusonderzoek

In totaal zijn er in het projectgebied 39 verblijfplaatsen met zekerheid vastgesteld. Aantasting van deze nesten kan niet worden voorkomen. De werkzaamheden resulteren in het vernietigen van 39 bestaande verblijfplaatsen en nestgelegenheid.

Gierzwaluwonderzoek

In totaal zijn er 9 verblijfplaatsen met zekerheid vastgesteld. Aantasting van deze nesten kan niet worden voorkomen. De werkzaamheden resulteren in het vernietigen van 9 bestaande nesten en nestgelegenheid.

Vleermuisonderzoek

In totaal zijn er 11 zomerverblijfplaatsen, waarvan 1 gebonden aan de betreffende huurwoningen en 1 kraamverblijf aangetroffen. Daarnaast zijn 10 paarterritoria aangetroffen welke binding met het projectgebied vertonen. In totaal zullen er dan 1 zomerverblijfplaatsen, 1 kraamverblijf en 10 paarverblijven van gewone dwergvleermuis aangetast worden door de werkzaamheden. Aantasting van deze verblijven kan niet worden voorkomen. De werkzaamheden hebben geen invloed op vliegroutes of foerageergebieden.

5.2 Kans op schadelijk handelen

In het plangebied en de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten zijn verblijfplaatsen van huismussen, vleermuizen en gierzwaluwen aangetroffen. Er worden met de voorgenomen werkzaamheden, zoals het isoleren van de spouw en gevelwerkzaamheden, verbodsbepalingen overtreden.

Omdat er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

De specifieke zorgplicht van het Bal (art. 11.23) stelt dat effecten redelijkerwijs zoveel mogelijk moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan moeten worden gemaakt (art. 1.11 Wnb). Aan de zorgplicht kan worden voldaan door algemene voorzorgsmaatregelen te nemen (zie paragraaf 5.4).

Het is in Nederland verboden nesten of rustplaatsen te vernielen wanneer deze in gebruik zijn. Onder de bescherming van het nest of rustplaats vallen daarmee ook de essentiële elementen van het leefgebied die nodig zijn voor het ecologisch functioneren van deze plaatsen. In gebruik zijnde nesten en rustplaatsen zijn in Nederland dan ook strikt beschermd door de Omgevingswet. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met aanwezige vogels, de in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen en bijbehorende essentiële onderdelen van het leefgebied. Zo zijn er kauwtje en houtduif waargenomen tijdens het onderzoek. Buiten de periode dat nesten of rustplaatsen in gebruik zijn, gelden de schadelijke handelingen met betrekking tot nesten en rustplaatsen niet. Wanneer in gebruik zijnde nesten of rustplaatsen direct grenzend aan het projectgebied aanwezig zijn zal door een deskundige op het gebied van vogels moeten worden bepaald of de werkzaamheden in kwetsbare perioden kunnen worden uitgevoerd of dat kwetsbare perioden moeten worden ontzien.

5.3 Vrijstellingsmogelijkheden

Algemene vrijstelling

De ‘algemene vrijstelling’, zoals opgenomen in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant, is niet van toepassing op de relevante soorten. Hier kan geen gebruik van worden gemaakt.

5.4 Zorgplicht

In de Omgevingswet is een algemene zorgplicht opgenomen voor het zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken van nadelige gevolgen op de fysieke leefomgeving. Daarnaast zijn er in het Bal specifieke zorgplichten opgenomen met betrekking tot Natura 2000-gebieden, bedreigde flora en fauna en houtopstanden. Vanwege de specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal) wordt aanbevolen de volgende maatregelen te nemen om effecten op vrijgestelde beschermde soorten en in de invloedssfeer voorkomende bedreigde soorten te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken:

- Werken buiten kwetsbare perioden: de meeste diersoorten planten zich voort in de periode vanaf maart tot en met juli. Als de werkzaamheden buiten deze periode worden uitgevoerd kunnen de meeste diersoorten zich voortplanten, waardoor de effecten op de lokale populaties minder groot zijn; (wel letten op andere maatregelen en eventuele kwetsbare winterperiode)
- Dieren de gelegenheid geven te vluchten: door één richting uit te werken, hebben mobiele diersoorten de tijd en ruimte om de versturende werkzaamheden te ontvluchten.
- Ongeschikt maken biotopen: door vegetatie zeer kort te maaien voorafgaand aan de werkzaamheden, zullen mobiele diersoorten het werkgebied verlaten en zullen zij geschikte biotopen in de omgeving opzoeken. Daardoor kan doden en verwonden worden voorkomen.
- Ongeschikt maken verblijfplaatsen: door het ongeschikt maken van verblijfplaatsen, zullen de vleermuizen het werkgebied verlaten en zullen zij geschikte verblijfplaatsen of aangeboden alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving opzoeken. Daardoor kan doden en verwonden worden voorkomen.

Dit zijn algemene voorzorgsmaatregelen die wij aanbevelen. Let wel, dit zijn geen verplichte maatregelen om schadelijk handelen te voorkomen, maar aanbevolen maatregelen ter invulling van de zorgplicht.

5.5 Noodzaak omgevingsvergunning

De geplande werkzaamheden resulteren in het opzettelijk vernietigen en verstoren van (beschermde) diersoorten. Daarmee zijn de geplande werkzaamheden een zogenoemde flora- en fauna-activiteit zoals beschreven in de Omgevingswet art. 1.1. Het is daarom noodzakelijk een omgevingsvergunning aan te vragen via het DSO bij Provincie Noord-Brabant. Het is mogelijk dat er mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn om schadelijke handelingen te voorkomen of effecten te beperken of ongedaan te maken.

6 Conclusie + aanbeveling

Binnen het plangebied zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en nesten van huismus en gierzwaluw aangetroffen. De geplande werkzaamheden hebben geen invloed op essentiële vliegroutes of foerageergebieden voor deze soorten.

De geplande werkzaamheden resulteren in het vernietigen of verstoren van 1 zomerverblijfplaatsen, 1 kraamverblijfplaats en 10 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en 5 nesten van huismus en 6 nesten van gierzwaluw. Daarmee zijn de geplande werkzaamheden een zogenoemde flora- en fauna-activiteit zoals beschreven in de Omgevingswet art. 1.1. Het is daarom noodzakelijk een omgevingsvergunning aan te vragen via het DSO bij Provincie Noord-Brabant. Het is mogelijk dat er mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn om schadelijke handelingen te voorkomen of effecten te beperken of ongedaan te maken.

Omdat er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Literatuur

- Bij12, april 2024. Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0. Bij12, Utrecht.
- Bij12, februari 2023. Kennisdocument huismus, versie 2.1 Bij12, Utrecht.
- Bij12, juli 2023. Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 Bij12, Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongerd, W. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. KNNV Uitgeverij. Utrecht.
- Tritium Advies., 2022. Quicksan flora en fauna De Achtervang e.o. te Breda, kenmerk 2202/267/LB-01, te Nuenen.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet vervangt 26 wetten, waaronder de wet natuurbescherming. De bevoegdheid ligt grotendeels bij de provincies. Zij zijn verantwoordelijk voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten bij bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk (Minister van LNV of Minister voor Natuur&Stikstof) bevoegd gezag.

De natuurbescherming onder de Omgevingswet is onder te verdelen in verschillende onderdelen: de bescherming van natuurgebieden en landschappen (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN), bijzonder nationale natuurgebieden, bijzonder provinciale natuurgebieden, bijzonder provinciale landschappen), de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Bescherming van natuurgebieden en landschappen

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden in Nederland zijn onderdeel van een Europees netwerk aan natuurgebieden waar belangrijke flora & fauna en habitattypen duurzaam beschermd worden. Zij bestaan uit de verschillende Speciale Beschermingszones die moesten worden aangewezen vanwege de verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Al deze gebieden zijn belangrijk om de Europese biodiversiteit van soorten, habitats en leefgebieden te waarborgen. De in Nederland aangewezen Natura 2000-gebieden worden beschermd onder de Omgevingswet, voorheen onder de Wet natuurbescherming. In Nederland zijn er 162 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden. Voor ieder Natura 2000-gebied zijn er een instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor specifieke habitattypen en fauna in het aanwijzingsbesluit. De instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud/uitbreiding van de omvang van het habitatype of leefgebied en behoud/verbetering van de kwaliteit van het habitatype of het leefgebied. Bij vogels is vaak ook een doelaantal opgenomen voor het aantal broedparen of aantal vogels (bij overwinterende soorten). Dit aantal zegt ook vooral iets over de benodigde draagkracht van het Natura 2000-gebied als broed- of rustgebied voor het doelaantal. Bij soorten is vaak ook een doelstelling voor de populatie opgenomen, in termen van behoud of uitbreiding. In het Natura 2000-beheerplan per Natura 2000-gebied (soms geclusterd, zoals het Natura 2000-beheerplan voor de Voordelta) worden de instandhoudingsdoelen in ruimte en tijd uitgewerkt. Deze vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de toetsing van negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden. Zie voor een overzicht van alle Europese Natura 2000-gebieden de Natura 2000 viewer: <https://natura2000.eea.europa.eu/> Meer info over de doelstellingen per gebied, is te vinden op de website www.natura2000.nl.

Zodra een gebied is aangewezen, dient voor alle projecten die het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen (een significant gevolg) een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Plannen mogen alleen worden vastgesteld als er geen sprake is van een kans op een significant gevolg. Dit geldt niet alleen voor projecten of plannen binnen deze beschermde gebieden, maar ook voor ingrepen daarbuiten als deze een extern (negatief) effect hebben op de instandhoudingsdoelen. Om het effect van een project of plan in beeld te brengen, dient eerst een voortoets te worden uitgevoerd. Als een kans op een significant gevolg niet kan worden uitgesloten, is er met betrekking tot een project sprake van een 'Natura 2000-activiteit'.¹ Wat exact de gevolgen zijn en of een significant gevolg door mitigatie kan worden voorkomen, moet worden onderzocht in een Passende beoordeling (artikel 16.53c, eerste lid Ow). Als een significant gevolg niet kan worden voorkomen, dan dient een zogeheten 'ADC-toets' te worden uitgevoerd waarin in achtereenvolgende volgorde moet worden

¹ Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij artikel 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'.

beoordeeld of er geen sprake is van een Alternatief, of er sprake is van een Dwingende reden van groot openbaar belang en of de significante gevolgen vooraf kunnen worden gecompenseerd (artikel 8.74b, lid 2 Bkl). Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een ‘vergunningsvrij geval’ (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). De vergunning kan en wordt alleen afgegeven als blijkt dat significante gevolgen door mitigatie kunnen worden voorkomen of als aan de ADC-criteria kan worden voldaan. Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via [het DSO](#).² In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Natura 2000-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Naast een vergunningplicht bij een kans op significante gevolgen, dient altijd rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzonder nationale natuurgebieden (artikel 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen, of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen.

Een stroomschema voor de toetsing van projecten en plannen aan de regels voor Natura 2000-gebieden is te vinden onder [deze link](#).³

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het doel van de NNN is om bij te dragen aan het behoud of herstel van de biodiversiteit die van nature in Nederland in het wild voorkomen.

Aanwijzing en begrenzing

De aanwijzing van het NNN is geregeld in de Omgevingsverordening. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten. Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Daarnaast heeft de provincie zelf de ruimte om te bepalen of zij ook potentiële natuurwaarden (en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities) meenemen in de definiëring van de wezenlijke kenmerken en waarden (art. 7.7, 2e lid Bkl).

Beschermingsregime

² <https://omgevingswet.overheid.nl/home>

³ <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/Stroomschema-toetsing-gebiedsbescherming-Ow-1.pdf>

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid Bkl, dat een instructie-regel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuur-netwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

De daadwerkelijke mate van bescherming van de NNN hangt erg af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooral nog) beleidsneutraal en komen overeen met het beschermingsregime conform het voormalige Barro ('nee, tenzij'-principe aan de hand van zogeheten ADC-criteria), een ander deel heeft echter de regels geconformeerd aan de regels in de Ow. Of nieuwe of gewijzigde Omgevingsverordeningen na het loslaten van een beleidsneutrale overgang een ander beschermingsregime zullen bevatten, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie over de ligging van het NNN en het geldende natuurbeheerplan met de huidige staat en het ambitieniveau van het NNN, is te vinden op de [Informatiekaart Natuur](#).

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van artikel 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal (zie hiervoor).

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat (voorbeeld: Midden-Delfland in Zuid-Holland), anderen hanteren een soort ADC-criteria ('nee, tenzij'-principe, voorbeeld: Overcingel in Drenthe) en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. De vigerende regels staan in de provinciale Omgevingsverordeningen.

Bescherming van soorten

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'

Anders dan bij een 'Natura 2000-activiteit', waarvan pas sprake is als een activiteit leidt tot een kans op significante gevolgen op beschermde Natura 2000-gebieden (zie hiervoor), is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet. Doordat in de definitie wordt verwezen naar 'van nature' in het wild levende soorten, gaat de definitie niet op voor niet-van nature voorkomende soorten. Met andere woorden, de regels voor flora- en fauna-activiteiten gelden niet voor soorten die buiten het natuurlijk verspreidingsgebied voorkomen of exoten, tenzij specifiek vermeld.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle ‘flora- en fauna-activiteiten’ die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft. Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (Afdeling 1.3 Ow). Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht is voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

Beschermingsregimes soorten

Er zijn in de basis van de Omgevingswet 3 soortenbeschermingsregimes van toepassing:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten conform de Vogelrichtlijn;
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten conform de Habitatrichtlijn;
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten volgens eigen Nederlandse regels.

De beschermingsregimes en bijbehorende verbodsbepalingen zijn hieronder nader toegelicht.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn

Hieronder vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.37 Bal) zijn:

- a) het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- b) het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c) het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- d) het opzettelijk storen van vogels onder a, als het storen van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort (artikel 11.37, lid 3 Bal);

De schadelijke handelingen met betrekking tot nesten en rustplaatsen hebben in de regel alleen betrekking op nesten en rustplaatsen die in gebruik zijn. Onder de bescherming van deze plaatsen worden ook de essentiële onderdelen van het leefgebied verstaan die nodig zijn om het nest of rustplaats ecologisch gezien te laten functioneren. De schadelijke handelingen gelden niet als de nesten en rustplaatsen niet meer in gebruik zijn. Voor enkele soorten die ieder jaar terug keren naar hetzelfde nest of van het nest afhankelijk zijn geldt dat deze jaarrond beschermd zijn. Welke soorten dit zijn, hangt af van de lijst vogels met jaarrond beschermde nesten die het betreffende bevoegd gezag hanteert. Een overzicht is te vinden in de [Lijst beschermde soorten](#).⁴

Onder bepaalde voorwaarden mogen de schadelijke handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een omgevingsvergunning of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen vastgesteld per provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Daarnaast geldt er een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt conform een toepasbare en een door de Minister van LNV aangewezen gedragscode. Gelden er geen vrijstellingen, dan is een omgevingsvergunning nodig om schadelijke handelingen te mogen verrichten.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via het DSO. In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Flora- en fauna-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Een omgevingsvergunning kan verkregen worden als er wordt voldaan aan de volgende criteria (art. 8.74j, lid 1 Bkl):

- a. er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. de activiteit nodig is:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan; en
- c. als de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Soorten die staan in de Habitatrichtlijn bijlage IV, het Verdrag van Bern bijlage I en II en bijlage I van het Verdrag van Bonn. Schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.46 Bal) zijn:

- a) het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn (art. 11.46, lid 3 Bal: niet inbegrepen vogels art. 1 Vrl);
- b) het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c) het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d) het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e) het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

⁴ Zie de Lijst beschermde soorten op de website van NatuurInclusief onder Kennisloket (natuurinclusief.nl/kennisloket/).

Belangrijke noot is dat onder de bescherming van voortplantings- en rustplaatsen ook de essentiële onderdelen van het leefgebied worden verstaan die nodig zijn om deze ecologisch gezien te laten functioneren.

Onder bepaalde voorwaarden mogen de schadelijke handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een omgevingsvergunning of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen vastgesteld per provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Daarnaast geldt er een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt conform een toepasbare en een door de Minister van LNV aangewezen gedragscode. Gelden er geen vrijstellingen, dan is een omgevingsvergunning nodig om schadelijke handelingen te mogen verrichten.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via het DSO. In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Flora- en fauna-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Een omgevingsvergunning kan verkregen worden als er wordt voldaan aan de volgende criteria (art. 8.74k, lid 1 Bkl):

- a. er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. de activiteit nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en
- c. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere beschermde soorten

Dit zijn de soorten die genoemd worden in de bijlage IX van het Bal. Onder dit beschermingsregime staan de schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.54 Bal):

- a) het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX Bal, onder A;
- b) het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c) het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX Bal, onder B.

Voor deze soorten gelden in principe dezelfde vrijstellings- en vergunningscriteria als bij het beschermingsregime Habitatrichtlijn, maar zijn er een groot aantal aanvullende wettelijke belangen opgenomen om vrijstelling of vergunning te kunnen verlenen (artikel 8.74l, lid 1 Bkl). Provincies hebben de bevoegdheid om bij Omgevingsverordening vrijstelling te verlenen voor andere beschermde soorten. Er is dan geen sprake van een vergunningplicht voor werkzaamheden. Wel blijven de zorgplichten gelden. De vrijstelling verschilt per provincie

en geldt in het algemeen voornamelijk voor ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik.

De totale [Lijst beschermde soorten](#) is te vinden op de website van NatuurInclusief B.V.⁵

In hele specifieke gevallen zijn bepaalde handelingen bij wet uitgezonderd van de vergunningplicht voor het verrichten van schadelijke handelingen die hiervoor zijn genoemd. Deze gevallen zijn niet in dit beknopte overzicht opgenomen, voor zover niet relevant voor deze toetsing.

Bescherming van Houtopstanden

Bossen (houtopstanden) en bomenrijen die buiten de bebouwde kom staan, zijn in principe beschermd volgens de regels in de Omgevingswet. Het doel van de regels is om het oppervlak bosareaal en bepaalde bomenrijen in stand te houden door een meldplicht van het voornemen tot kap en een herplantplicht. De meldplicht is bedoeld om, indien nodig, belangrijke boskernen te beschermen door een (tijdelijke) kapverbod. De herplantplicht moet zorg dragen dat het areaal of het aantal bomen dat is gekapt, wordt behouden door herplant op de plek waar de bomen zijn gekapt. De bescherming van houtopstanden heeft betrekking op alle houtopstanden vanaf 10 are, en op rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Als er sprake is van het geheel óf gedeeltelijk kappen van een houtopstand vanaf 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, zijn de regels voor de meldplicht en herplantplicht van toepassing. Dit betekent dat ook als een kleiner oppervlak dan 10 are uit een houtopstand vanaf 10 are groot of als er maar 1 boom wordt gekapt in een bomenrij van meer dan 20 bomen, de meldplicht en herplantplicht geldt. Bepalend voor het toepassen van de regels is daarmee de grootte of lengte van een houtopstand of bomenrij. Dit geldt voor beplantingen buiten de zogeheten ‘bebouwingscontour houtkap (zie daarvoor het Omgevingsplan van de betreffende gemeente). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden alleen de plaatselijke regels van de gemeente in het Omgevingsplan.⁶ Op de meldplicht en herplantplicht zijn wel diverse uitzonderingen in de Ow opgenomen, ook zijn er diverse mogelijkheden om van de meldplicht en herplantplicht af te wijken.

Anders dan bij beschermde gebieden en soorten kent de Omgevingswet geen specifieke term voor een activiteit waarbij een houtopstand wordt gekapt. De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen staan opgenomen in Afdeling 11.3 Bal. De regels gelden niet voor:

- Houtopstanden kleiner dan 10 are;
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Bomen of struiken voor de teelt van vruchten of noten;
- Windschermen om boomgaarden;
- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunningen;
- Beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/be-plantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013.

De bebouwingscontour houtkap moet worden aangewezen in een omgevingsplan (art. 5.165b Bkl) en is daarin terug te vinden (of een voorloper daarvan, bijv. de bebouwde kom Wet natuurbescherming of bebouwde kom Boswet).

⁵ <https://www.natuurinclusief.nl/kennisloket/>

⁶ Voorheen de Algemene Plaatselijke Verordening, of: APV. Overigens moet worden gezegd dat de plaatselijke regels in het Omgevingsplan ook kunnen gaan over het vellen van houtopstanden of bomen buiten de bebouwingscontour houtkap, bijvoorbeeld met als doel het behoud van cultureel erfgoed, veiligheid, of de gevallen die zijn uitgezonderd van de rijksregels in het Bal.

Specifieke zorgplicht houtopstanden

Nieuw ten opzichte van de Wnb is de specifieke zorgplicht in het Bal (art. 11.116 Bal) die geldt voor het vellen van houtopstanden, het herbeplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan. Zoals hiervoor aangegeven komt de specifieke zorgplicht in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in en bezit van hout, stelt dat als zo'n activiteit nadelige gevolgen heeft voor de oogmerken voor de regels voor deze activiteiten (art. 11.112 Bal), degene die deze verricht verplicht is om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. De oogmerken zoals hiervoor aangegeven zijn de doelstellingen voor de regels over het vellen en herbeplanten van houtopstanden. Deze doelstellingen zijn natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal en het beschermen van landschappelijke waarden. In tegenstelling tot de specifieke zorgplicht met betrekking tot gebieden en soorten, is de specifieke zorgplicht in art. 11.116 Bal niet nader uitgewerkt. Wel is ook deze specifieke zorgplichtbepaling zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar. Zo kan er bijvoorbeeld beter worden gehandhaafd tegen illegale kap. Om aantoonbaar aan de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het raadzaam dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een rapportage wordt vastgelegd.

Meldplicht en herplantplicht

In het Bal staan de regels voor het vellen en herplant van een houtopstand. Het is verboden om zonder een melding een houtopstand te vellen. De velling moet ten minste 4 weken tot maximaal 1 jaar vooraf worden gemeld (art. 11.126 Bal). Middels een maatwerkvoorschrift in een Omgevingsverordening kan GS een kapverbod opleggen voor de bescherming van bijzondere natuur- of landschappelijke waarden, voor ten hoogste 5 jaar (art. 11.128 Bal).

Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dan geldt een herplantplicht. De opstand moet dan binnen 3 jaar op dezelfde grond op bosbouwkundige wijze worden herbeplant (art. 11.129 Bal). Als de herbeplanting binnen 3 jaar niet is aangeslagen, wordt deze vervangen.

Uitzonderingen of afwijkingen melding- en herplantplicht

De provincie heeft de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften op te stellen over de melding- en herplantplicht (art. 11.119 Bal). Op die wijze kan de provincie een vergunning verlenen van deze plichten, zodat kan worden afgeweken van de melding- of herplantplicht waaronder bijvoorbeeld de termijnen voor een melding of herbeplanting. Met een maatwerkvoorschrift kan de provincie ook herbeplanting op andere grond toestaan als de herbeplanting voldoet aan de eisen in de Omgevingsverordening, voor zover de provincie bevoegd gezag is, of als wordt voldaan aan de eisen in art. 11.130, onder b, voor zover de Minister voor N&S bevoegd gezag is. De meldplicht en herplantplicht geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout (art. 11.126, lid 2 en art. 11.129, lid 1 Bal). Verder gelden een aantal uitzonderingen van de meld- en herplantplicht (art. 11.131 Bal) voor vellingen:

- in het kader van instandhoudings- of passende maatregelen om de Natura 2000-doelstellingen te kunnen bereiken;
- ter uitvoering van via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel verplichte preventieve of herstelmaatregelen voor het bereiken van de Natura 2000-doelstellingen;
- ter uitvoering van via een maatwerkvoorschrift verbonden aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit;
- ter uitvoering van regels gesteld in een ministeriele regeling of omgevingsverordening;
- voor de aanleg en onderhoud van brandgangen;
- uitgevoerd conform een bij ministeriele regeling aangewezen gedragscode;
- in het kader van Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten van nationaal belang en voldoet aan de eisen in art. 11.131, lid 1, onder e Bal.

Een gedragscode moet voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in art. 11.131, lid 2 Bal, en waarborgt dat er geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden, de houtopstanden

geen deel uitmaken van een boskern, de herbeplanting op een bosbouwkundige manier plaatsvindt, op een grond die ten minste dezelfde kwaliteit heeft en ten minste een gelijk oppervlak heeft.

Bevoegd gezag

De Gedeputeerde Staten is het bevoegd gezag voor het vellen en beheren van houtopstanden (art. 11.113 Bal), tenzij het gaat om activiteiten van nationaal belang. Dan is de Minister voor N&S het bevoegd gezag (art. 11.114 Bal).

Meer informatie

Voor de van toepassing zijnde lokale uitgewerkte regels en maatwerk (bijv. voor de geldende bebouwingscontouren houtkap), wordt verwezen naar het [DSO](#) en de [Informatiekaart Natuur](#).

Voor een mogelijk beeld van de natuurwaarde of landschappelijke waarde van een houtopstand of bomenrij, kan onder meer de gemeentelijke Omgevingsvisie worden geraadpleegd of bijvoorbeeld de digitale kaart [Groen Erfgoed](#) of de [Erfgoedatlas](#).
